

متن پرسش

با عرض سلام خدمت استاد گرامی: به نظر حضرتعالی این تحلیل آقاب صفار هرندی تا چه حدی صحیح است؟ من «جلیلی‌چی» نیستم. سال ۹۲ به او رای ندادم. دور اول انتخابات همین امسال هم به او رای ندادم. به ضعف‌ها و محدودیت‌های او در مقام یک سیاستمدار واقفم. اما حالا که پس از سه هفته ممنوعیت سخن گفتن درباره نامزدهای انتخاباتی امکان نوشتن یافته ام دوست دارم از او بنویسم. از سعید جلیلی که به نحو کم‌نظیری نماینده بخش بزرگی از فضیلت‌ها و زیبایی‌های انقلاب اسلامی پنجاه و هفت در سیاست ملی ماست. اگر آرمان پنجاه و هفت پیوند یافتن و بلکه یگانه شدن دین و سیاست در متن حیات مدنی بود، این یگانگی نخست باید در وجود سیاستمدار محقق شود. جلیلی به وضوح مصداق این معناست. پیشتر نوشتم که مهم‌ترین میراث شهید ریسی سیاست تقواست و اینک باید افزود که میراث‌دار او از این جهت بی‌شک سعید جلیلی است. با این ملاحظه که آنچه برای سید شهید با شَم و غریزه محقق بود، برای جلیلی با نحوی تفصیل و نظورری همراه شده است. نحوی درک سازوار مبتنی بر دیانت از سیاست و مقاومت و عدالت که در جزئیات مشی عملی و زیست شخصی نیز متبلور است. و این فقط مربوط به امور کلان سیاست نیست؛ شاید به چشم کسانی خرد و کم‌اهمیت به نظر برسد، برای من اما اینکه سیاستمداری داریم که در اوج مشاجره پینگ‌پنگی مناظره دونفره، وقتی رقیب قرآن می‌خواند، ملتزم به امر «فاستمعوا له و انصتوا» لب از سخن می‌بندد، قیمتی است. اینکه مجاهد جانبازی داریم که زخم و جراحت خود را محمل تبلیغ سیاسی قرار نمی‌دهد (شاید هنوز هم بسیاری از مردم جانباز بودن او را ندانند) ارزشمند است. اینکه نامزد انتخاباتی داریم که در نحوه عمل خود، در گفتن و نگفتن، در رفتن و ماندن، بیش از هر چیزی حجت شرعی را در نظر می‌آورد همان لحظه طلایی سیاست پنجاه و هفتی است. جلیلی امروز خیلی بیش از گذشته در منظر و مرئی وجدان ایرانی ما حاضر است. می‌دانم که بابت جمله بعدی ملامت و تمسخر خواهم شد اما چه باک؟ این وجدان ایرانی هر چند به او رأی ندهد اما عمیقا دوستش دارد. همچون شمایی از فضیلت‌های بنیادینی که مدینه ما را برافراشته است: تقوا، شجاعت، سلامت، ساده‌زیستی و مردم‌داری. ممکن است بسیاری بترسند و ترجیح دهند که در این شرایط سخت و خطرناک چون او بی‌سکان کشور را به دست نگیرد. اما این ترس به خلاف تصور همراه با نفرت نیست. تلاش دو هفته اخیر برای نفرت ساختن حول جلیلی موفق نبود (به خلاف مورد احمدی نژاد در سال هشتاد و هشت).

فضیلت و تقوا چیزی نیست که از نظر انسان ایرانی نکته‌سنج مخفی بماند و او کسی را که به این زیور آراسته است، نمی‌تواند دشمن بدارد. همچنین این ترس چندان مربوط به ویژگی‌های شخصی جلیلی

نیست. در واقع این ترس، ترس از تنگ شدن زندگی و مجال و امکان‌های آن (خواه در پرتو سیاست حجاب و محدودیت اینترنت یا نزاع با قدرت‌های جهانی) به حفره‌های بزرگی در کلیت سیاست انقلابی باز می‌گردد. بار دیگر مسائل جلیلی را به یاد آوریم: اینکه جلیلی زبان مخاطب با بخش مهمی از مردم را ندارد، اینکه ایده‌ای در نسبت با تکرار واقعاً موجود در ایران امروز ندارد، اینکه ایده آزادی در منظومه او جای روشنی ندارد و اینکه ایده امکان پیشرفت بدون همراهی با هژمونی غرب هنوز اعتماد و امید چندانی بر نمی‌انگیزد، جملگی به کاستی‌های اساسی نیروی انقلاب و گفتار و طرح سیاسی آن باز می‌گردد. اگر این خلل‌ها زیر عبای پوشاننده شهید ریسی و سیادت و صفا و معنویت او از نظر مخفی شده بود (که البته چندان هم نشده بود) به معنای حل و فصل آنها نبود. و مسیر آینده مسیر در انداختن طرحی نو و حل و فصل واقعی این کاستی‌هاست. با مشاجره ملال‌آور تعیین مقصر و سرزنش متقابل در میان نیروهای انقلابی گامی به پیش برداشته نمی‌شود. شمایل محبوب و دوست داشتنی جلیلی اینک به مثابه یک سرمایه سیاسی متعلق به نیروهای انقلاب است. من تصور می‌کنم روند وقایع ماه‌ها و سال‌های پیش رو ارزش اجتماعی این سرمایه را بالاتر نیز خواهد برد. اما گشایش آینده ما در هزینه کردن مسرفانه این سرمایه نیست. در تلاش جدی و سخت کوشانه و بیرحمانه برای حل مسائلی است که موجد ترس فوق‌الذکر می‌شود. کاش سعید جلیلی خود به محور این تلاش تبدیل شود.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: به نظر بنده نکات قابل ارزشی را جناب آقای سجاد صفار هرنندی مطرح فرموده‌اند. آری! باید آقای دکتر جلیلی عزیز از بعضی از اجمال‌ها مثل احترام به آزادی، به تفصیل آیند و همان‌طور که آقای صفار هرنندی می‌گویند باید خود آقای دکتر جلیلی نشان دهند تهمت‌هایی که موجب جلیلی‌هراسی شده، بی‌رحمانه است و حقیقتاً به گفته آقای صفار هرنندی: « شمایل محبوب و دوست داشتنی جلیلی اینک به مثابه یک سرمایه سیاسی متعلق به نیروهای انقلاب است. من تصور می‌کنم روند وقایع ماه‌ها و سال‌های پیش رو ارزش اجتماعی این سرمایه را بالاتر نیز خواهد برد.» موفق باشید